

Pirma dalis

Kai buvau ketverių metų, turėjau keturis senelius: du senelius mieste ir du senelius kaime. Miesto seneliai vadinosi Luidžis ir Antonieta ir visiškai nesiskyrė nuo kitų miesto žmonių. Kaimo seneliai – Otavianas ir Teodolinda – buvo nepanašūs į nieką, net į savo kaimynus.

Miesto seneliai gyveno tame pačiame name kaip ir mes, ir aš matydavau juos mažiausiai keturis kartus per dieną. Aštuntą valandą ryte, kai senelis grįždavo pavadžiojęs Flopį.

– Na, ką veikiame šiandien, jaunuoli? Einame į mokyklą ar neiname?

Devintą valandą, kai senelė išeidavo su Flopiu apsipirkti.

– Ar jau pasiruošęs keliauti į mokyklą, paukščiuk?

Antrą valandą popiet, kai senelis antrąsyk eidavo su Flopiu pasivaikščioti.

– A, jau sugrįžai iš mokyklos? Puiku!

Ir penktą valandą, kai senelė išeidavo su Flopiu apsipirkti ar aplankyti draugių.

– Ar puikiai praleidai laiką mokykloje, paukščiuk?

Mokykla jie vadino vaikų darželį, kurio neapkenčiau nuo to bjauraus ryto, kai mama pradėjo dirbti ir mane nutempė į jį per prievartą.

Nuo tada kas rytą kartodavosi ta pati istorija: aš verkdavau, senelis belsdavo į duris, pasirodydavo senelė ir abu išeidavo su Flopiu. Kartais mama burbtelėdavo: „Šuo jiems mielesnis už vaikaitį.“ Tokie žodžiai mane taip nuliūdindavo, jog nustodavau verkęs. Mat Flopis buvo bjaurus šunėkas: išsipūtusiu it kamuolys pilvu ir kreivom kojom. Vis stebėdavausi, kaip galiu būti bjauresnis ir už jį?

Kaimo seneliai buvo visiškai kitokie. Pirma, vietoj šuns laikė žąsis ir vištas, antra, niekad jų nevesdavo pasivaikščioti keturis kartus per dieną, trečia, jie gyveno už keturiasdešimties kilometrų, o ne bute virš mūsų, todėl juos matydavau tik keletą kartų per mėnesį.

Mama, kalbėdama apie juos, atsidusdavo ir kartodavo vis tą patį: „Lyg būtų kokie vaiduokliai.“ Tuomet senelį Otavianą ir senelę Teodolindą įsivaizduodavau apsisiautusius baltomis antklodėmis: vieną aukštą, kitą storą, besivaikančius kieme žąsis ir vištas.

Šitie seneliai, mamos tėvai, buvo daug mielesni už anuos du, tokie mieli kaip ir pati mama.

Mama buvo vienintelė senelio Otaviano duktė. Nors senelė Teodolinda buvo stora, jauna gimdydavo mažučius silpnus vaikelius, kurie neišgyvendavo nė vienos dienos. Laimė, mamai pasisekė geriau. Galbūt todėl, kad tąkart senelė stengėsi iš visų jėgų. Vėliau ji sakydavo, jog dėl to, kad turėtų tokį vaikaitį kaip aš.

Senelis mamos gimimo proga surengė didžiulę šventę ir linksminosi visą dieną. Pasak senelės, buvo net nusigėręs. Po šventės pasodino sode vyšnią.

Kaip tik dabar turiu jums papasakoti apie senelį ir tuos laikus, kai manęs dar nebuvo. Jau ir tada, kaip galiu įsivaizduoti, senelis buvo ypatingas. Senelė mėgdavo pasakoti, kad jis buvo vienas gražiausių vyrų visoje apylinkėje, todėl jai reikėję išlieti devynis prakaitus, kad jį prisiviliotų. Gal senelė šiek tiek pagražino šią istoriją, nes mylėjo senelį, ir tai vis dar buvo akivaizdu. Senelį prisimenu ne tiek kaip gražų, bet kaip aukštą ir tiesų vyrą vėjyje besiplaikstančiais plaukais ir visuomet su smilga tarp dantų. Dviem pirštais nusiskindavo ją pievoje ir ilgai ilgai kramtydavo. „Geriau nei cigaras“, – paaiškino.

Kai gimė mama, senelis išvažiavo į miestelį, o grįžęs padovanojo senelei auksinius auskarus. Tąkart parsivežė ir vyšnios sodinuką. Nuėjęs į sodą iškasė duobę ir, patręšęs ją šiltu mėšlu, pasodino medelį. Paskui išsitraukė kišeninį peiliuką, pakaitino virš ugnies ir įrėžė kamiene vardą FELIČITA¹. Taip vadinosi mama, tad, pasak senelio, taip turinti vadintis ir vyšnia. Bet kai senelė užsiminė, jog toks vardas nelabai tinka vyšniai, senelis nusprendė ją pervadinti Feliče, ir tas vardas prigijo. Feliče turėjo tris šakas, o pavasarį, kai mama jau buvo septynių mėnesių ir jai išdygo keturi dantukai, vyšnia išskleidė keturis žiedus. Nuo tada mama ir vyšnia augo kartu, o su abiem seneliais sudarė tikrą šeimą. Kad tai suprastum, reikėdavo tik pavartyti nuotraukų albumą.

Pirmoje nuotraukoje senelė Teodolinda laiko aukštai iškėlusį it lėlę septynių mėnesių mamą su prasikalusiais ketu-

.....

¹ Laimė (it.).

riais dantukais, kurių net nesimato. Kai žiūrėdavau į šitą nuotrauką, pagalvodavau, kad senelė turbūt lengvai pakeltų net sunkiausių svarmenis. Tiesa, šioje nuotraukoje ji dar jauna ir ne tokia stora, kokią prisimenu, bet jau tada viena jos ranka atstojo dvi senelės Antonietos rankas. O ką jau kalbėti apie krūtinę! Kai senelė Teodolinda paimdavo mane į glėbį ir suspausdavo, atrodydavo, jog grimztu į pūkę pagalvę. Taip būčiau galėjęs miegoti amžinai.

Tai vienas iš maloniausių dalykų, kuriuos prisimenu, kai pagalvoju apie senelę Teodolindą. Be to, negaliu pamiršti ir jos kvapo, kurio negalima net lyginti su dvokiančiais senelės Antonietos kvapalais. Šis kvapas primindavo ką tik išsimaudžiusią po dušu mamą. Senelė Teodolinda sakydavo, jog savo namuose gaminanti muilus pagal slaptą receptą, kurią jai davusi pati ragana, ir aš tuo tvirtai tikėdavau, nes senelė visiškai nebuvo panaši į kitas moteris, ir viskas man atrodė įmanoma.

Pirmoje albumo nuotraukoje šalia senelės buvo matyti Feličė: buvo maždaug senelės ūgio ir atrodė lyg vyšnios vaiku-tis. Senelis tvirtino, kad kai vyšnią pasodino, ji tikriausiai jau buvo trejų metų, o su tokio amžiaus draugu jau galima puikiai žaisti. Kitoje nuotraukoje mama sėdi sūpuoklėse, pakabintose ant storiausios vyšnios šakos. Be jos, medelis turėjo dar ir kitų šakų bei šakelių. Senelis jas buvo apgenėjęs, todėl vyšnia atrodė lyg susigūžusi nuo šalčio. Kai seneliui apie tai užsiminiau, jis mane nuramino: „Vaismedžius būtina genėti – šitaip jie sutvirtėja.“ Ir tikrai – mamos septintojo gimtadienio nuotraukoje Feličė jau buvo didelis medis, ir, apsižergusi vieną jo šaką, mama smagiai mataravo kojomis ore.

Daugybę kartų mama man pasakojo, jog smagiausia jos vaikystės pramoga būdavo įlipti į vyšnios viršūnę ir ten susigalvoti tūkstančius žaidimų. Klausydavausi jos su didžiausiu pavydu, mat kai svečiuodavomės pas senelius, visada trūkdavo laiko, vyšnia būdavo per didelė, o aš per mažas, kad galėčiau pats į ją įsliuogti. Kai senelis nedirbdavo sode arba nebesirūpindavo vištomis, padėdavo man įlipti į vyšnią: nusiavęs batus užsisodindavo mane ant pečių ir lipdavo į medį neįtikėtinais vikriai – lyg beždžionė su savo beždžioniuku. Vieną kartą išėjusi laukan mus pamatė mama ir užsidengė burną ranka, kad nesuriktų. Bet nieko nepasakė: žinojo, kad seneliu galima pasitikėti. Visa tai būdavo, kol senelė dar gerai jautėsi. Paskui ji susirgo, ir senelis jau nebebuvo toks kaip anksčiau. Kai važiuodavome namo, mama apie tai tik ir kalbėdavo. Kalbėdavo garsiai, pati su savimi; sakydavo, kad neteisinga palikti juos vienus, kad senelis esąs tikras užsispyrėlis ir kad nebegalys vienas viskuo pasirūpinti... Viskas baigdavosi tuo, kad mama imdavo skūstis kitais dviem seneliais ir Flopiu.

Nuotraukų albumas baigėsi mamos vestuvių nuotraukomis, iš kurių dvi man ypač patikdavo. Vienoje jų mama sėdi sūpuoklėse po žiedais apsipyklusia vyšnia, o tėtis ją supa, kitoje – senelis Otavianas ir senelė Teodolinda susikibę už rankų. Mama pasakojo, jog vestuvių proga senelis norėjęs suruošti iškilmingus pietus sode, bet seneliai Luidžis ir Antonieta nesutikę – dėl mūsų ir uodų. Todėl sode buvo padarytos tik nuotraukos, o paskui visi nuvažiavo į restoraną. Senelis Otavianas ten turėjo valgyti austres, kuriomis visada šlykštėjosi, ir kitą dieną prastai jautėsi.

Vestuvių nuotraukoje mama su tėčiu atrodo puikiai, o senelius Otavianą ir Teodolindą beveik sunku atpažinti. Senelis vilki tamsiu kostiumu ir ryši kaklaraištį. Taip jis vilkėjo ir per savo vestuves. Senelė pasipuošusi klostuota suknele, kuri ją dar labiau storina, o prie krūtinės prisisegusi gėlių puokštelę. Ji juokiasi, o veidas atrodo kaip mergaitės.

Šito nuotraukų albumo jau nebėra, jį sunaikino senelis. Bet visos nuotraukos saugomos mano atmintyje – visos aliai vienos.